

KÖZBESZERZÉSI JOGORVOSLATOK MAGYARORSZÁGON

Dr. Kövesdi Zoltán
Elnök
Közbeszerzési Döntőbizottság

2013. október 10.

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Tartalomjegyzék

- I. A vonatkozó jogforrások
- II. Intézményi keretek
- III. A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság)
- IV. Jogi keretek
 - IV.1. A Döntőbizottság eljárására vonatkozó szabályok
 - IV.2. A Döntőbizottság döntései
 - IV.3. A Döntőbizottság döntése elleni felülvizsgálat

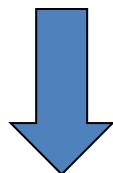
I. Az érintett uniós szabályok

EK-Szerződés

Irányelvek:

89/665/EGK klasszikus szekt.

92/13/EGK közszolg. sz.

2007/66/EGK

Átültetési határidő: 2009. december 20. (Magyarországon 2010. január elsejétől hatályos)

EB ítélkezési gyakorlata

I.1. Az EK irányelvekben szereplő főbb követelmények

- Gyors és hatékony jogorvoslat
- Hatékony ideiglenes intézkedések
- A jogsértés megszüntetése
- Intézményi követelmények: független jogorvoslati szervek/ végső fokon bírósági felülvizsgálat
- A vonatkozó ítélkezési gyakorlat: C-81/98 (Alcatel), C-212/02 Commission v. Austria C- 26/03 (Stadt Halle)

I.2. A vonatkozó hazai szabályok

- **A 2003. évi CXXIX. törvény**

Hatályba lépés: 2004. május 1. (az uniós csatlakozás napján)

(2011. december 31-ig)

- **A 2011. évi CVIII. törvény**

Hatályba lépés: 2012. január 1.

- a kormány és a minisztériumok rendeletei
- „puha jog” (a Közbeszerzési Hatóság ajánlásai, útmutatói)

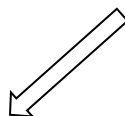
II. A jogorvoslatok intézményi keretei

Duális rendszer

1. különálló, független jogorvoslati szerv - „kvázi bíróság”:

Közbeszerzési Döntőbizottság

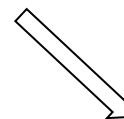
2. Polgári bíróságok

felülvizsgálja a
Döntőbizottság
határozatait

adott esetben megállapítja
a szerződés érvénytelenségét

dönt a
kártérítésről

III. A Döntőbizottság

- A Közbeszerzések Tanácsa mellett, a Közbeszerzési Hatóság keretében működik (funkcionális szempontból független, de pénzügyi szempontból egyazon költségvetési szervezet)
- Vezetők: az elnök és az elnökhelyettes, akiket a Közbeszerzések Tanácsa 5 évre választ meg, újraválasztási lehetőséggel
- Tagok: közbeszerzési biztosok: a Tanács által kinevezett köztisztviselők; a közbeszerzési biztosok számát szintén a Tanács határozza meg

III.1. A Döntőbizottság/ A közbeszerzési biztosok jogállása

Minimális követelmény: felsőfokú végzettség, hároméves szakmai gyakorlat, jogászok esetében szakvizsga.

Szakmai gyakorlat: jogászok, egyéb szakemberek, akiknek szakmai tapasztalata tipikusan kapcsolódik a közbeszerzési ügyek tárgyához. (építészek, mérnökök, informatikusok, közgazdászok stb.)

Szigorú összeférhetetlenségi szabályok:

- Kizárólag tudományos, oktatói, művészeti, vagy egyéb, jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység
- Nem lehet gazdasági társaságban pénzügyi kötelezettséget vállaló tag
- Nem lehet politikai szervezet tagja
- Nem rendelkezhet gazdasági társaságban egy megadott értékhatár feletti tulajdoni részesedéssel

III.2. A Döntőbizottság/ hatáskör

- Illetékesség: a magyar állam egész területe
- Fő hatáskör:
 - A közbeszerzési és a minősített beszerzési eljárásra, a védelmi beszerzésre és a tervpályázatra vonatkozó jogszabályok megsértése az uniós értékhatárok alatti, valamint az uniós értékhatárok feletti közbeszerzések esetében, mind a klasszikus, mind a közszolgáltató szektorban
 - Korlátozott jogkör a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződések esetében: kizárólag a közbeszerzési törvénybe, illetve a vonatkozó kormányrendeletbe ütköző módosítás vagy teljesítés

III.3. A Döntőbizottság/ munkarend

- 3 közbeszerzési biztosból álló tanácsban jár el
- Két szakvizsgával rendelkező jogász és egy szakmai biztos, aki az ügy tárgyával leginkább összefüggő egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkezik, az eljáró tanács elnöke mindig egy szakvizsgával rendelkező jogász
- Az eljáró tanácsokat úgynként a Döntőbizottság elnöke jelöli ki
- a jogorvoslati eljárás, illetőleg a döntés vonatkozásában a közbeszerzési törvény függetlenséget biztosít

III.4. A Döntőbizottság/munkarend

- Az eljárás befejezésére vonatkozó határidő
 - 15 nap, ha tárgyalás tartására nem került sor
 - 30 nap, ha tárgyalás tartására sor került
 - Indokolt esetben mindkét határidő meghosszabbítható 10 nappal
 - 60 nap, ha az ügy tárgya egy szerződés jogellenes módosítása vagy teljesítése, indokolt esetben ez maximum 30 nappal meghosszabbítható
- Tárgyalás:kontradiktórius eljárás keretében, a Döntőbizottság tényállás feltárási kötelezettsége
- Döntéshozatal: többségi szavazás alapján, minden egyes biztos aláírja a döntést, nincs lehetőség kisebbségi vagy külön véleményre

IV.1. Jogorvoslati eljárás/ előzetes vitarendezés

Közvetlenül az ajánlatkérőhöz benyújtott kérelem (*előzetes vitarendezés*)

- A jogorvoslati rendszer „kvázi” első szakasza: nem része az EK irányelvek szerinti független jogorvoslati rendszernek, lehetőség arra, hogy a jogvitát megelőzően a felek megegyezésre jussanak.

Jogosultság:

- (1) az ajánlattevő/részvételre jelentkező, az ajánlatkérő bármely döntése vagy eljárási cselekménye ellen
- (2) bármely érdekelt gazdasági szereplő/a kamara/érdekképviselői szervezet az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívás, a dokumentáció ellen

IV.1. Jogorvoslati eljárás/ előzetes vitarendezés

- Határidők:
 - (1) a jogsértő eseményről való tudomásszerzést követő 3 munkanapon belül
 - (2) az ajánlattételi, vagy részvételi határidő lejárta előtti tizedik napigfaxon vagy elektronikus úton

- Az ajánlatkérő válasza:
3 munkanap/ vagy vizsgálatot indít (hiánypótlás, indokolás kérése),
ebben az esetben 7 nap a válaszadásra

- Joghatások
 - A szerződés megkötésének automatikus felfüggesztése a kérelem benyújtásától a válaszának megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig
 - Az ajánlatkérő egy alkalommal módosíthatja végső döntését
 - Az előzetes vitarendezési eljárás eredményétől függetlenül jogorvoslati eljárás kezdeményezhető.

IV.2. Jogorvoslati eljárás/ Döntőbizottság

- Az eljárás megindítása: kérelemre vagy hivatalból
- Az ügyfélképességet („Locus standi”) indokolni kell

Kérelemre:

- Aki közvetlenül érdekelt az adott ügyben,
- Akinek jogát vagy jogos érdekét sérti vagy veszélyezteti az adott tevékenység

Hivatalból: a közbeszerzési törvény által erre felhatalmazott szervezetek vagy személyek.

Pl.: a Közbeszerzési Hatóság elnöke, az Állami Számvevőszék, a közbeszerzéshez támogatást nyújtó szervezet, a Gazdasági Versenyhivatal, stb.

IV.3. A jogorvoslati eljárás megindítására vonatkozó határidők

I. kérelemre

- a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított 15 napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében 10 napon belül
- A jogsértés megtörténtétől számított 90 napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet
- a közbeszerzési eljárás mellőzése esetén: a szerződés megkötésének időpontjától/ha az érdekelt fél a fenti határidő lejártát követően szerzett tudomást róla, a szerződés teljesítésének megkezdésétől számított 1 éven belül
- Az ajánlati, ajánlattételi felhívással kapcsolatban az ajánlattételi határidő lejárta előtti ötödik napig lehet kérelmet benyújtani

II. hivatalból

- Szubjektív határidő: 30 nap, objektív határidő: 1 év, a közbeszerzési eljárás mellőzése esetén: 3 év

IV.4. A kérelem főbb kötelező elemei és csatolmányai

- Az ügyfélképesség indoklása
- a jogsértő esemény megtörténtének (és az arról való tudomásszerzésnek) időpontja
- a megsértett jogszabályi rendelkezés
- A Döntőbizottság döntésére irányuló indítvány
- Az ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló indítvány
- Az érintettek adatai, ha lehetséges
- ha volt előzetes vitarendezés, annak eredménye
- Csatolmányok:
 - az ajánlatkérő által az előzetes vitarendezés során küldött választ tartalmazó dokumentum
 - Az igazgatási szolgáltatási díj átutalásáról vagy befizetéséről szóló banki igazolás, vagy ezzel egyenértékű dokumentum.

- Hivatalból: ugyanezek, kivéve az igazgatási szolgáltatási díjjal és a közvetlen kérelemmel kapcsolatos dokumentumok

IV.5. Az eljárás költségei (igazgatási szolgáltatási díj)

- Összege függ a közbeszerzési eljárás típusától és a közbeszerzés értékétől, valamint a kérelem tartalmától (a megjelölt kérelmi elemek számától)
- Az uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzés esetében: a közbeszerzési eljárás értékének 1%-a / részajánlattétel esetében a jogorvoslással érintett rész értékének 1%-a, de legfeljebb 25 000 000 forint~100 000 euró = 1-3 közötti kérelmi elem esetében
- Az uniós értékhatár alatt: a közbeszerzési eljárás becsült értékének 1%-a / részajánlattétel esetében a jogorvoslással érintett rész értékének 1%-a, de legalább 200 000 forint ~800 euró, legfeljebb 6 000 000 forint~24 000 euró = 1-3 közötti kérelmi elem esetében
- A kérelmi elemek számától függően
 - 4-6 közötti kérelmi elem esetében: a fentiek szerint meghatározott összeg 125%-a
 - 7-10 közötti kérelmi elem esetében: 150%
 - 11-15 közötti kérelmi elem esetében: 175%
 - 16 vagy több kérelmi elem esetében : 200%

IV.6. Az eljárás megindítása

- A hiánytalan (az összes kötelező adatot és dokumentumot tartalmazó) kérelem beérkezését követő munkanapon
- Hiányos kérelem esetén: a Döntőbizottság felhívja a kérelmezőt a hiányok pótlására
- Ha a kérelmező a hiányzó dokumentumokra vagy az igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó hiánypótlási felhívásnak nem tett eleget (8 napon belül), a Döntőbizottság a kérelmet az eljárás megindítása nélkül, végzéssel elutasítja (érdemi vizsgálat nélkül).

IV.7. A Döntőbizottság eljárásbeli döntése (végzés)

- Területileg nem illetékes
- Nem tartozik a hatáskörébe
- A kérelem elkésett
- Ügyfélképesség hiánya
- A kérelmező nem nyújtott be hiánytalan kérelmet/az igazgatási szolgáltatási díjat nem vagy hiányosan fizette meg
- A kérelem visszavonása
- Az ajánlati felhívás ajánlatkérő általi visszavonása

IV.8. A jogorvoslati eljárás megindításának joghatásai

- A szerződés megkötésének automatikus felfüggesztése, a Döntőbizottság végső döntésének meghozataláig
- A közbeszerzési eljárásban megtett egyéb eljárási cselekmények és meghozott egyéb ajánlatkérői döntések vonatkozásában (pl. a részvételi szakasz eredménye) nézve a felfüggesztő hatály nem automatikus. Ugyanakkor az ajánlatkérő a folyamatban levő közbeszerzési eljárását felfüggesztheti.

IV.9. Ideiglenes intézkedés

- Formája: végzés
- ha valószínűsíthető a vonatkozó jogszabályok megsértése vagy ennek veszélye fennáll:
 - A közbeszerzési eljárás felfüggesztése, következménye: a folyamatban lévő határidőket meghosszabbítja.
 - az ajánlatkérő felszólítása, hogy a közbeszerzési eljárásba a kérelmezőt vonja be.
- Speciális ideiglenes intézkedés, a jogorvoslati eljárás megindításának automatikus felfüggesztő hatálya miatt:
Amennyiben halasztást nem tűrő, kiemelkedően fontos, kellően alátámasztott érdek indokolja, a Döntőbizottság engedélyezheti a szerződés megkötését.
- Halasztást nem tűrő, kiemelkedően fontos indok:
 - kiemelkedően fontos érdek vagy közérdek védelme
 - nem a szerződéshez közvetlenül kapcsolódó gazdasági érdek
- Az ajánlatkérő köteles bizonyítani az ilyen indok meglétét

IV.10. A Döntőbizottság vizsgálatainak terjedelme I.

- A jogorvoslati eljárást a kérelmező indítja meg, a Döntőbizottságot az eljárás során köti a kérelem tartalma.
- Mindazonáltal a Döntőbizottság hivatalból kiterjesztheti az eljárást, ha a feltárt jogsértés sérti a verseny tisztaságát vagy nyilvánosságát, az ajánlattevők esélyegyenlőségét vagy érdemben kihatott az ajánlatkérő döntésére.
- Az eljárás kiterjesztéséről az eljáró tanács jelzése alapján a Döntőbizottság elnöke dönt
- A kérelem visszavonása: a Döntőbizottság az eljárást folytatja, ha a rendelkezésre álló adatok alapján súlyos jogsértés valószínűsíthető.

IV.11. Az eljárás során tartott tárgyalás

- az ügyfelek, illetve egyéb érdekeltek a tárgyalást megelőzően kötelesek valamennyi érdemi nyilatkozat, észrevétel megtételére.
- A tárgyalást követően csak a Döntőbizottság erre irányuló felhívása esetén terjeszthetnek elő további észrevételt vagy nyilatkozatot.

IV.12. Az iratokba való betekintés az eljárás során

- A kérelmező
- Az ellenérdekű ügyfél
- a Közbeszerzési Hatóság tagja az eljárás során keletkezett összes iratról másolatot, feljegyzést készíthet
- Mindazonáltal az üzleti titok vagy minősített adat védelme érdekében kérhető az iratbetekintési jog kizárása vagy korlátozása.
- A Döntőbizottság kötelezheti az érintettet olyan iratváltozat elkészítésére, amely nem tartalmaz üzleti titkot.
- Az iratokba való betekintéshez a fentiekben foglaltak figyelembevételével a Döntőbizottság engedélye szükséges.

IV.13. A Döntőbizottság érdemi határozata

- az alaptalan kérelmet elutasítja, vagy megállapítja a jogsértés hiányát
- megállapítja jogsértés megtörténtét
- a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki
- a jogsértés megállapítása mellett a gazdasági szereplőt, egy meghatározott időtartamra (minimum fél évre, maximum 3 évre) eltilthatja közbeszerzési eljárásban való részvételtől.
- Az eltiltás okai:
 - hamis adat szolgáltatása vagy hamis nyilatkozat tétele
 - A közbeszerzési szabályok ismételt megsértése (2 éven belül legalább két alkalommal)

IV.14. A Döntőbizottság érdemi határozata/ jogsértés esetén szankciók kiszabása

- Megsemmisítheti az ajánlatkérő jogsértő döntését (a szerződés odaítéléséről szóló döntést, vagy egyéb döntést)
- A jogsértés megszüntetésére irányuló rendelkezést adhat ki, melynek alapján a közbeszerzési eljárás folytatható, vagy felhívhatja a jogsértőt a közbeszerzési törvénynek megfelelő eljárásra,
- A gazdasági szereplőt eltilthatja közbeszerzési eljárásban való részvételtől
- Bírságot szabhat ki

IV.15. Bírság kiszabása

- A közbeszerzési törvényben meghatározott, kötelezően kiszabandó bírságok/indokok:
 - a szerződéskötési moratórium és az automatikus felfüggesztés megsértése,
 - a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése,
 - hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás jogellenes alkalmazása

- Egyéb:
 - okok: a közbeszerzési törvényben meghatározott, a Döntőbizottság döntésétől függően figyelembe veendő körülmények.

Összeg:

- (1) kötelező bírság esetében: a közbeszerzési eljárás becsült értékének / a szerződéses értéknek / részajánlattétel esetében a jogorvoslással érintett rész értékének max. 15%-a
- (2) egyéb esetekben: a becsült értéknek / részajánlattétel esetében a jogorvoslással érintett rész értékének max. 10%-a

IV.16. Az ajánlatkérő által, a Döntőbizottság döntéshozatalát követően megteendő intézkedések

- Ha a Döntőbizottság megsemmisíti az eljárást lezáró döntést, az ajánlatkérő köteles a határozat kézhezvételének időpontjától számított harminc napon belül új eljárást lezáró döntést hozni
- Ha a Döntőbizottság megállapítja a jogszabályok megsértését (és az eljárást lezáró döntést nem semmisíti meg), az ajánlatkérőként, illetve az ajánlattevőként szerződő fél, 30 napon belül, elállhat a szerződéstől

IV.17. A Döntőbizottság döntésének felülvizsgálata

- Az eljárás során, vagy az eljárás megkezdése előtt hozott döntések (végzések) elleni jogorvoslati kérelem (határidő: a végzés kézbesítésétől számított 8 nap) a bíróság végzése, ami ellen fellebbezésnek nincs helye.
- A Döntőbizottság érdemi döntése elleni jogorvoslati kérelem (határidő: a határozat kézbesítésétől számított 15 nap) 3 szintű fellebbviteli rendszer.
 - 1. Közigazgatási és munkaügyi bíróságok
 - 2. Fellebbezés az ítélet ellen: törvényszékek
- I. A polgári perrendtartás szabályai alkalmazandóak.

IV.18. A Döntőbizottság döntése elleni jogorvoslat

A bíróság

- A Döntőbizottság határozatát - a bírság összegét is ideértve – megváltoztathatja, és alkalmazhatja a már említett – a közbeszerzési törvény szerinti - szankciókat.
- Hatályon kívül helyezheti a Döntőbizottság határozatát, és új eljárás lefolytatását rendelheti el (kizárólag abban az esetben ha a Döntőbizottság eljárása során a jogorvoslati eljárás lényeges és az ügy érdemére kiható szabályainak megsértésére került sor)
- Az alkalmazandó eljárási szabályok : Polgári Perrendtartás

IV.19. A közbeszerzésekkel kapcsolatos különleges eljárások

- A Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata és a megkötött szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti egységes per.
- A Döntőbizottság, valamint a szerződő felek ellen kell megindítani
- A szerződés érvénytelen, ha
 - a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg
 - jogellenesen alkalmaztak hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást
 - megsértették a szerződéskötési moratóriumot vagy az automatikus felfüggesztést, és ezzel megfosztották az ajánlattevőt a szerződéskötést megelőző jogorvoslat lehetőségétől, egyben olyan módon sértették meg a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat, hogy az befolyásolta az ajánlattevő esélyét a közbeszerzési eljárás megnyerésére.
- A szerződés ex tunc hatállyal érvénytelen, vagy részlegesen érvénytelen (alternatív szankciók szabhatók ki, a kötelező bírság összege: a szerződés értékének 15 %-a.)
- Ha a Döntőbizottság megállapítja, hogy az érvénytelenség körülményei fennállnak, pert indít a szerződés érvénytelenségének kimondása iránt
- Határidő: az érdemi határozat meghozatalától számított 30 nap

Köszönöm a figyelmet!

